

Załącznik nr 1 – FAQ Zestaw pytań i odpowiedzi dotyczący uzyskiwania kwalifikacji

do Załącznika XIV – Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji

Najczęściej zadawane pytania w zakresie uzyskiwania kwalifikacji

1. **Pytanie:** czy do wskaźnika liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu można wliczać osoby, które ukończyły szkolenie „Opiekun nad dziećmi w wieku do lat 3”. Zgodnie z Ustawą z dn. 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być m.in. osoba, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz przed zatrudnieniem jako opiekun odbyła stosowne 280-godzinne szkolenie (z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych).

Odpowiedź: Ustawa z dn. 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 reguluje, kto może być opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym; w art. 16 ust. 2 wskazane zostało, że odbycie 280 godzinowego szkolenia, w tym co najmniej 80 godzin zajęć praktycznych uprawnia osobę do wykonywania zawodu opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym. Zatem osoby chcące pracować jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym, a które nie posiadają kwalifikacji określonych w art. 16 ust. 1, muszą w tym celu odbyć szkolenie zgodne z programami zatwierdzonymi przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przy czym inne szkolenia nie dają uprawnień do wykonywania zawodu. W ustawie nie został jednak zawarty wymóg dotyczący walidacji, a jest to proces niezbędny do nabycia kwalifikacji. Zatem wydanie zaświadczenia o ukończeniu kursu nie można uznać za nabycie kwalifikacji. Natomiast jeśli po odbyciu szkolenia i zajęć praktycznych zostanie przeprowadzona walidacja efektów uczenia się (pomimo braku tego wymogu w ustawie) oraz na jej podstawie zostanie wydane zaświadczenie/certyfikat na którym zostaną opisane zdobyte efekty uczenia się, potwierdzający możliwość pracy danej osoby jako opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, można uznać, że osoby te uzyskały kwalifikację.

2. **Pytanie:** czy do wskaźnika liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu można wliczać osoby, które ukończyły szkolenia: "Szkolenie stanowiskowe: Operator Sprzętu Lotniskowego/Bagażowy", "Szkolenie stanowiskowe: pracownik sprząający samoloty" oraz "Szkolenie stanowiskowe: Agent Obsługi Pasażerskiej". Uczestnicy uzyskali zaświadczenia o ukończeniu kursu wydane zgodnie z załącznikiem nr 5 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 622). Warunkiem ich otrzymania było uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu wewnętrznego przeprowadzonego przez instytucję szkolącą. Uczestnicy projektu nie mogliby podjąć pracy na lotnisku bez ukończenia wspomnianego kursu. Natomiast lotnisko nie uzyska certyfikacji, jeżeli osoby zatrudnione na poszczególnych stanowiskach pracy nie uzyskają kwalifikacji na wskazanych kursach.

Odpowiedź: Zgodnie z definicją wskaźnika liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, przez uzyskanie kwalifikacji należy rozumieć formalny wynik walidacji i certyfikowania przeprowadzonych przez właściwe organy, potwierdzający tym samym osiągnięcie efektów uczenia się spełniających określone wymagania. Tym samym uczestnika można uwzględnić w ww. wskaźniku, jeżeli zda formalny egzamin potwierdzający zdobyte kwalifikacje.

W opisanym Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego warunkiem koniecznym do uzyskania prawa do wykonywania zawodu Operator Sprzętu Lotniskowego/Bagażowy, pracownika sprząającego samoloty oraz Agenta Obsługi Pasażerskiej jest ukończenie jednego z ww. szkoleń zorganizowanych przez uprawnioną instytucję szkolącą, w ramach których zostały zdefiniowane efekty uczenia się, jakie powinni osiągnąć uczestnicy szkolenia. Jeżeli po ukończeniu szkolenia zostanie przeprowadzona walidacja zdobytych efektów uczenia się oraz wydany zostanie certyfikat uprawniający do wykonywania zawodu, można uznać, że osoby te, uzyskały kwalifikację.

3. **Pytanie:** czy do wskaźnika liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu można wliczać osoby, które ukończyły szkolenia typu Nowoczesny Sprzedawca i otrzymały zaświadczenie o ukończeniu szkolenia o ukończeniu kursu wydane zgodnie z załącznikiem nr 5 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 622).

Odpowiedź: Uczestnika można uwzględnić w ww. wskaźniku, jeżeli efekty uczenia się zdobyte w ramach szkolenia zostały poddane walidacji a jej wynik był pozytywny. Uczestnicy, którzy po ukończeniu kursu otrzymują jedynie zaświadczenie o ukończeniu szkolenia (przykład szkolenia nr 1 –

Nowoczesny sprzedawca) nie będą mogły być ujmowane w powyższym wskaźniku. Szkolenie typu Nowoczesny Sprzedawca może natomiast prowadzić do nabycia kompetencji w rozumieniu projektów realizowanych ze środków EFS, pod warunkiem zrealizowania wszystkich etapów nabycia kompetencji zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych (na lata 2014-2020 (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych – definicja wskaźników dot. kompetencji). Sprawdzenie czy nastąpiło nabycie kompetencji może nastąpić np. poprzez egzamin wewnętrzny pisemny lub ustny w postaci rozmowy oceniającej. We wniosku o dofinansowanie lub regulaminie konkursu należy zdefiniować grupę docelową, która będzie objęta wsparciem oraz standard wymagań, tj. efekty uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych. Po zakończeniu realizacji szkolenia należy dokonać weryfikacji nabycia kompetencji (np. test, rozmowa oceniająca, itd.) i porównać wyniki ze standardem wymagań. Realizacja szkolenia zgodnie z powyższymi etapami będzie prowadziła do potwierdzenia nabycia kompetencji przez uczestników (zgodnie z definicją wskaźnika na nabycie kompetencji zawartej na Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych) oraz pozwoli na spełnienie wymogów określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. Uczestnicy tego szkolenia nie będą mogli jednak zostać wliczeni do wskaźnika dot. uzyskania kwalifikacji.

4. **Pytanie:** *Proszę o informację, czy certyfikaty wydawane przez fundację ECCC są wystarczającym potwierdzeniem zdobycia kwalifikacji cyfrowych?*

Odpowiedź: Szkolenie kończy się egzaminem, na podstawie którego kursant otrzymuje certyfikat ECCC. Jest to standard certyfikacji kompetencji informatycznych, który został opracowany w Polsce, z uwzględnieniem dotychczasowego dorobku w zakresie edukacji informatycznej, jak również wymagań w obszarze powszechnego potwierdzania kompetencji zawodowych. Jako szkolenie uznane w określonych środowiskach zakończone walidacją i certyfikowaniem można uznać je za kwalifikowalne i spełniające wymogi „Wytycznych monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020”.

5. **Pytanie:** *Czy potwierdzenie uzyskania kwalifikacji powinno być zgodne z ramą kwalifikacji?*

Odpowiedź: Przez uzyskanie kwalifikacji należy rozumieć formalny wynik walidacji i certyfikowania przeprowadzonych przez właściwe organy, potwierdzający tym samym osiągnięcie efektów uczenia się spełniających określone standardy. W związku z powyższym, uczestnik może zostać wykazany we wskaźniku pod warunkiem, że uzyskane przez niego efekty uczenia się zostały poddane weryfikacji w ramach walidacji (np. z wykorzystaniem metody egzaminu). Należy przy tym podkreślić, że walidacja oraz certyfikowanie muszą zostać przeprowadzone przez uprawnioną do tego instytucję. Tym samym zdanie tzw. egzaminu wewnętrznego przeprowadzonego przez organizatora szkolenia (np. kursu bukieciarstwa czy obsługi kasy fiskalnej) i otrzymanie zaświadczenia/certyfikatu potwierdzającego ukończenie kursu nie jest jednoznaczne z uzyskaniem kwalifikacji.

Polska Rama Kwalifikacji składa się z 8 poziomów kwalifikacji, które odpowiadają Europejskim Ramom Kwalifikacji i każda kwalifikacja, która zostanie wpisana do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji będzie miała przypisany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

6. **Pytanie:** *Czy do wskaźnika rezultatu: liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, można wliczać osoby, które otrzymały zaświadczenie/certyfikat wydany przez jednostkę szkoleniową?*

Odpowiedź: Samo wydanie zaświadczenia/certyfikatu nie jest jednoznaczne z uzyskaniem kwalifikacji. Zgodnie z definicją wskaźnika: liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, kwalifikacje należy rozumieć jako formalny wynik walidacji i certyfikowania przeprowadzonych przez właściwe organy, potwierdzający tym samym osiągnięcie efektów uczenia się spełniających określone standardy. W związku z tym, aby uczestnik mógł zostać wykazany we wskaźniku, to czego się nauczył musi zostać poddane weryfikacji w ramach walidacji, np. z wykorzystaniem metody egzaminu. Po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji następuje wydanie certyfikatu w ramach procedury certyfikowania. W przypadku kwalifikacji rynkowych (nie uregulowanych przepisami prawa) powinna zostać spełniona przesłanka rozpoznawalności w danej

branży. Dopiero wtedy taką osobę można uwzględnić we wskaźniku określającym liczbę osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Przykład: po ukończeniu (realizowanego w ramach projektu) kwalifikacyjnego kursu zawodowego uczestnik przystępuje do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w zakresie danej kwalifikacji, przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną. Osoba, która ukończy kwalifikacyjny kurs zawodowy i zda egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, otrzymuje świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie i dopiero w tym momencie może zostać uwzględniona we wskaźniku monitorowanym w projekcie. Podobnie w przypadku kursu językowego, uwzględnienie uczestnika we wskaźniku może mieć miejsce dopiero po zdaniu przez niego uznanego egzaminu np. FCE – samo uczestnictwo w kursie i „zdanie” testu przeprowadzonego przez szkołę językową na zakończenie semestru nie może być traktowane jako uzyskanie kwalifikacji.

7. **Pytanie:** *Wnioskodawca jako Niepubliczna Placówka Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego będzie przeprowadzać szkolenia językowe. Czy może również przeprowadzać egzaminy zewnętrzne jako licencjonowany ośrodek przeprowadzający egzaminy językowe? Czy jednak musi to być jednostka zewnętrzna?*

Odpowiedź: Jeżeli projektodawca jest licencjonowanym ośrodkiem przeprowadzającym zewnętrzne egzaminy językowe może osobiście przeprowadzić walidację efektów uczenia się, czyli sprawdzić czy efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, zgodnie z międzynarodowymi standardami egzaminacyjnymi.

Należy jednak pamiętać, że konieczne jest zapewnienie uzyskania przez uczestników szkoleń certyfikatu zewnętrznego, potwierdzającego zdobycie określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego), np. TELC, TOEFL itp.

8. **Pytanie:** *Jesteśmy placówką kształcenia ustawicznego zarejestrowaną w ewidencji placówek oświatowych. Od kilku lat prowadzimy system certyfikacji dla kwalifikacji w danym zawodzie np. florysty. Posiadamy wewnętrzne dokumenty określające zasady certyfikacji dla danych kwalifikacji, przez certyfikację rozumie się poświadczenie, sprawdzonych w trybie egzaminów, kwalifikacji nabytych w zakresie danego zawodu/specjalizacji. Certyfikacja obejmuje kilka poziomów kształcenia, których zakończenie wynikiem pozytywnym stanowi podstawę potwierdzenia kwalifikacji. Rozróżnia się certyfikacje dla osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych. Czy wskazana wyżej walidacja i certyfikacja prowadzona przez firmę może zostać uznana za spełnienie wymagań walidacji i certyfikacji określonych w dokumencie "Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego"?*

Nakreślając sytuację, wnioskodawca jest niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego i praktycznego wpisaną do ewidencji placówek oświatowych prowadzoną zgodnie z ustawą o oświacie. Po przeprowadzeniu szkolenia i po zdaniu egzaminu, placówka może wydać kursantowi zaświadczenie o ukończeniu kursu na druku MEN, którego wzór jest załączony do w/w Rozporządzenia MEN w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, niepubliczne centra kształcenia ustawicznego i praktycznego. Czy w opisanym przypadku Wnioskodawca spełni warunek uzyskania przez uczestnika kwalifikacji, których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną do tego instytucję zgodnie z ustalonymi standardami?

Odpowiedź: W pierwszej części pytania wnioskodawca zapewnia, że posiada wewnętrzny system walidacji i certyfikowania, jednak brak bardziej szczegółowych informacji na ten temat. Z drugiej części informacji wynika, iż wnioskodawca po przeprowadzonym egzaminie wydaje uczestnikowi projektu zaświadczenie o ukończeniu kursu na druku MEN. Wydanie takiego zaświadczenia nie jest wystarczającą podstawą do uznania nabycia kwalifikacji.

9. **Pytanie:** *Jednym ze wskaźników rezultatu bezpośredniego (obligatoryjnym) jest liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu.*

uczestnikami projektu będzie 20 osób upośledzeniem umysłowym. Potwierdzeniem zdobycia kwalifikacji zawodowych (formalnie) jest zdanie egzaminu zewnętrznego przeprowadzonego przez Komisję OKE. W przypadku potencjalnych uczestników projektu, można pisać o zdobyciu kwalifikacji w takich zawodach jak np.: pokojówka, pracownik gospodarczy, czy pomoc kuchenna. Jednakże nawet w takich zawodach, osoby te nie zdadzą egzaminu zewnętrznego, ponieważ mimo, iż z częścią praktyczną są one w stanie sobie poradzić, tak z częścią teoretyczną nie (osoby nie potrafią złożyć nawet podpisu – problemy z pisaniem). Czy w przypadku potencjalnych uczestników projektów jest wymagany egzamin zewnętrzny przeprowadzony np. przez OKE jako formalne potwierdzenie kwalifikacji? Czy te osoby mogą być w jakiś sposób potraktowane uprzywilejowanie? tzn. np. potwierdzenie kwalifikacji zawodowych nie będzie musiało wiązać z egzaminem zewnętrznym?

Odpowiedź: W przypadku wymienionych zawodów oraz ze względu na wskazany opis sytuacji, należy przeanalizować, czy w omawianym przypadku będziemy mieli do czynienia z walidacją i certyfikowaniem, potwierdzających ewentualne uzyskanie kwalifikacji. Niemniej jednak wsparcie udzielone w projekcie może prowadzić do nabycia kompetencji w rozumieniu projektów z EFS (zgodnie z definicją kompetencji na potrzeby wskaźników określonych na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2014-2020). Należy jednocześnie mieć na uwadze, iż wskaźniki rezultatu bezpośredniego i produktu należy stosować z uwzględnieniem grupy docelowej oraz typu wsparcia zaplanowanych w danym projekcie.

11. Pytanie: Co w przypadku, gdyby podmiot kształcenia ustawicznego stworzył i przeprowadził walidację i po uzyskaniu zaświadczenia o ukończeniu kursu uczestnicy przystąpiliby do egzaminu. Czy w tej sytuacji zaliczylibyśmy uczestników do wskaźnika Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia?

Odpowiedź: Osoby, które ukończyły kurs zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych i uzyskały zaświadczenie o ukończeniu kursu nie mogą zostać objęte wskaźnikiem liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia. Natomiast jeśli po ukończeniu kursu osoby przystąpią do egzaminu i go zdadzą, to wtedy można je wliczyć do wskaźnika.

12. Pytanie: Czy uczestnik kwalifikacyjnego kursu zawodowego związanego z obsługą wózków jezdniowych podnośnikowych oraz obsługą koparek i koparko-ładowarek może być wykazany we wskaźniku liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia?

Odpowiedź: Wymienione kursy, tj. z obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych oraz z obsługi koparek i koparko-ładowarek nie mogą być realizowane w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określa w jakim zakresie mogą być organizowane kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Wymienione w pytaniu kursy mogłyby zostać przeprowadzone zgodnie z § 3 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, tj. jako kursy, inne niż wymienione w pkt 1-3, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, pod warunkiem zorganizowania ich przez podmioty, o których mowa w przedmiotowym rozporządzeniu. Wówczas, w przypadku zdania egzaminu przed właściwą komisją egzaminacyjną uczestnik może zostać objęty wskaźnikiem (ukończenie procesu certyfikowaniem). Certyfikowanie to procedura, w wyniku której osoba ucząca się otrzymuje od upoważnionej instytucji formalny dokument, stwierdzający, że osiągnęła określoną kwalifikację. Certyfikowanie następuje po walidacji..

W przypadku kursu operatora koparki i koparko-ładowarki nie pozostawia wątpliwości, iż osoby, które ukończą kurs i zdadzą egzamin potwierdzony dokumentem wydanym przez instytucję certyfikującą (Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) będą objęte wskaźnikiem *liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia*.

13. Pytanie: Czy w przypadku organizacji egzaminu dla uczestników projektu jako wskaźnik, który musimy spełnić, będzie się liczyło podejście do egzaminu czy jego zdanie?

Odpowiedź: Liczy się jedynie zdany egzamin. Definicja wskaźnika pn. *liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu* zamieszczona na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2014-2020 wymaga uzyskania kwalifikacji a nie tylko podejścia do egzaminu.

14. Pytanie: Proszę o wyjaśnienie kwestii szczegółowości opisu zgodności wydawanego certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie określonych kompetencji cyfrowych, które określa standard wymagań dla kompetencji informatycznych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu (określony w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020)

Odpowiedź: W przypadku szkoleń językowych certyfikaty muszą potwierdzić poziom biegłości języka zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia językowego, natomiast w zakresie TIK certyfikat powinien potwierdzić uzyskanie kompetencji cyfrowych, zgodnie ze standardem wymagań określonym w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020. Istotne jest, aby certyfikat potwierdził zdobycie kwalifikacji w zakresie obszarów i efektów uczenia się określonych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie ze standardem DIGCOMP. Nie jest konieczne zawieranie szczegółowego opisu samych efektów uczenia się, wystarczającym będzie przypisanie im jedynie odpowiedniego poziomu (A, B lub C) uzyskanego przez uczestnika.

15. Pytanie: Co to znaczy certyfikat rozpoznawalny w branży? Np. w przypadku fryzjera czy kelnera jakie to są certyfikaty?

Odpowiedź: Jest to certyfikat wystawiony przez instytucję uprawnioną do nadawania kwalifikacji i wydawania formalnego dokumentu. Instytucjami certyfikującymi mogą być np. uczelnie, okręgowe komisje egzaminacyjne, instytucje szkoleniowe, stowarzyszenia zawodowe, czy organy administracji publicznej.

16. Pytanie: Co w przypadku, gdyby podmiot kształcenia ustawicznego stworzył i przeprowadził walidację i po uzyskaniu zaświadczenia o ukończeniu kursu uczestnicy przystąpiliby do egzaminu. Czy w tej sytuacji zaliczylibyśmy uczestników do wskaźnika *liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia*?

Odpowiedź: Osoby, które ukończyły kurs zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych i przeszły proces walidacji przeprowadzony przez podmiot kształcenia ustawicznego (uzyskały zaświadczenie o ukończeniu kursu) nie mogą zostać objęte wskaźnikiem *liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia*. Jednakże w/w wskaźnik obejmie osoby, które po ukończonym kursie zdadzą egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, tj. ukończą proces certyfikowania. Certyfikowanie to procedura, w wyniku której osoba ucząca się otrzymuje od

upoważnionej instytucji formalny dokument, stwierdzający, że osiągnęła określoną kwalifikację.
Certyfikowanie następuje po walidacji.